

СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНІ ПОТЕНЦІЇ ПОЗАПАРАДИГМАЛЬНИХ РЕЧЕННСВИХ МОДЕЛЕЙ ТИПУ $N_3 + Adv$ ІЗ ПРЕДИКАТАМИ СТАНУ СУБ'ЄКТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ІЗОФУНКЦІЙНОСТІ

У статті схарактеризовано семантичні та функційні властивості речень моделі $N_3 + Adv$ із предикатами стану суб'єкта, що перебувають у відношенні ізофункційності з три-, двокомпонентними парадигмами сучасної української літературної мови.

Ключові слова: реченнєва модель, функційно-семантична структура речення, предикат стану, експерієнсив, предикативний адвербум, ізофункційність, парадигма.

У контексті розвитку лінгвальної парадигми ХХІ сторіччя тенденційними залишаються розробки в галузі семантичного й функційного синтаксису. Валентісно-інтенційні потенції граматичних одиниць різного рівня традиційно перебувають у зоні перманентної зацікавленості науковців сьогодення. Окремі аспекти, пов'язані з особливостями семантико-структурної інтерпретації речень, конституйованих предикатом стану, і стану суб'єкта зокрема, належать до кола найперспективніших і потребують подальшого деталізування. У межах української мовознавчої концепції послідовний аналіз синтаксичних моделей, спрогнозованих предикативним прислівником (словами категорії стану, безособово-предикативними словами, відприслівниковими дериватами) із семантикою стану, знаходимо в граматичних розвідках І. Вихованця, К. Городенської, М. Мірченка, А. Загнітка, А. Кендюшенка, І. Пянковської, Н. Кавери, Н. Костусяк, О. Годз. Семантико-синтаксичну будову й питання референтності рівнів формально односкладних речень із предикатами стану розглядають В. Городецька, О. Болух, О. Семенюк, М. Фенко, І. Тимофєєва, Л. Близнюк та ін. Незважаючи на розлогий діапазон розглядуваних явищ у синтаксичній площині мовної системи, недостатньо випрацьованою на сьогодні залишається проблема твірного потенціалу речень із відприслівниковим дериватом-предикатом стану суб'єкта, утворених за аналогією до моделей дво-, трикомпонентних ізофункційних парадигм, та їхній позапарадигмальний статус. Необхідністю докладного висвітлення вказаних ділянок сучасного синтаксису зумовлений вибір теми наукового дослідження і його актуальність.

Мета статті – з'ясувати семантико-синтаксичні особливості позапарадигмальних речень на вірсець $N_3 + Adv$ із предикатами стану суб'єкта, утворених аналогічно до членів дво-, трикомпонентних ізофункційних парадигм української мови.

Об'єктом пропонованої розвідки є семантико-синтаксичні конструкції, мотивовані відприслівниковим дериватом-предикатом стану суб'єкта, а її предметом – формально-семантична інтерпретація речень такого типу в рамках ізофункційності компонентних парадигм із семантикою стану суб'єкта.

Запланована мета передбачає розв'язання таких завдань:

– уточнити семантико-синтаксичні особливості речень, утворених за участю предиката означеного типу;

– окреслити позапарадигмальний статус таких моделей у рамках існування дво-, трикомпонентних функційних парадигм, об'єднаних семантикою стану суб'єкта;

– висвітлити принцип аналогічності у будові моделей $N_{dat} + Adv$.

Загальновизнаним є твердження, відповідно до якого семантичну площину простого речення сучасної української мови формує його домінанта –логічний предикат. На семантико-синтаксичному зрізі предикат із семантикою стану суб'єкта, як слушно зауважують дослідники, здебільшого прогнозує наявність одного залежного актанта – експерієнсива, пасивного носія стану, а логічну схему речення зі свого боку сконструйовано за принципом $EP = A_{експ.} + P_{стан}$ (EP – елементарне просте речення, A – суб'єкт-носій стану, P – предикат зі значенням стану) [6, 46]. У своєму максимальному вияві такий предикат виступає двовалентною одиницею, що має у структурі ще й об'єкт стану, як-от: *Аж сумно йому стало* (П. Куліш, 87); *Андрієві було досадно, що він дав маху, а в той же час тривожно: “Що за жгут!?”* (І. Багрянний, 484). У граматичній системі української мови основний носій валентісно-інтенційних параметрів із семантикою стану суб'єкта, зреалізований за допомогою морфологічної категорії прислівника, максимально зорієнтований на інволютивність носія [5] і набуває комплекс активних спроможностей завдяки синтаксичній транспозиції у сферу вербатива [5, 98-99], а отже, виступає структуроутворювальним компонентом формально односкладного речення. Такий відприслівниковий дериват уможливує

функціонування одного пасивного суб'єкта, що переживає певний стан, знаходиться під його повним впливом [5, 98; 14, 6]. Власне-синтаксичним репрезентантом суб'єктної синтаксеми в реченнях цього типу є датив як маркована специфічна грамема, що сигналізує про світ експерієнсива й указує на його абсолютну неактивність. У реченні давальний суб'єкта стану виступає напівпериферійним сильнокерованим другорядним членом лівобічного спрямування [5, 100; 7, 114], що постав у результаті часткової формально-граматичної нівеляції вихідної позиції суб'єкта [3, 11]. Функцію носія стану насамперед реалізують слова на позначення світу людей, значно рідше – тварин, наприклад: *Незручно стало і генералові* (М. Вінграновський, 264); *Їй тепер, мабуть, скучно без Лесі* (О. Гончар, 22); *Очутилася я якось одразу, та й самій мені чудно стало; чого се я такеньки і чим зажурилась?* (М. Вовчок, 310); *Мені аж жарко стало, і я прожогом схопився з постелі* (С. Васильченко, 509); *Усі злились у одно серце і в одну душу; і тяжко було всім, і якось радісно* (П. Куліш, 171); *Небесна сліпа вода кинулася на мою кінематографічну землю з такими обіймами, від яких навіть коням стало моторошно* (М. Вінграновський, 250). Синтаксичну модель речення за таких умов вибудовано за принципом $N_{\text{dat}} + \text{Adv}$: *–Образливо мені, так!* (О. Довженко, 302); *Їй стало кривдно й досадно через нерозторопу-мужика й кортіло виправити своє власне замішання* (Б. Антоненко-Давидович, 101); *Тьфу, аж мені гудко стало!* (І. Франко, 210); *Чи тобі легко і м'яко?* (О. Гончар, 40).

Зважаючи на варіативність морфологічної репрезентації семантики стану суб'єкта в межах власне-синтаксичного рівня, спостерігаємо випадки формування дво- й трикомпонентних функційних парадигм, структурованих предикатом стану. Незамінним конститuentом таких синтаксичних утворень виступає, на наш погляд, модель $N_{\text{dat}} + \text{Adv}$, уживана за участю предикативного адвербума. Регулярними реалізаторами предикатної позиції трикомпонентної парадигми $N_1 + V_f / N_1 + \text{Adj} / N_3 + \text{Adv}$ є предикати фізичного (фізіологічного), психоемоційного та інтелектуального стану експерієнсива. Найвищу активність вирізняють ті, що вказують на емоційно-психічну самоідентифікацію людини, зокрема ті, що експлікують її відчуття, спричинені негативними ($N_1 + \text{страшитися} / N_1 + \text{страшкий} / N_3 + \text{страшно}$; $N_1 + \text{сумувати} / N_1 + \text{сумний} / N_3 + \text{сумно}$; $N_1 + \text{соромитися} / N_1 + \text{соромливий} / N_3 + \text{соромно}$; $N_1 + \text{ніяковіти} / N_1 + \text{ніяковий} / N_3 + \text{ніяково}$ та ін.) і позитивними ($N_1 + \text{радіти} / N_1 + \text{радісний} / N_3 + \text{радісно}$; $N_1 + \text{веселитися} / N_1 + \text{веселий} / N_3 + \text{весело}$; $N_1 + \text{втішатися} / N_1 + \text{втішений} / N_3 + \text{втішно}$ тощо) зовнішніми чинниками [14, 7]. Предикати, що характеризують фізичний ($N_1 + \text{батьоритися} / N_1 + \text{батьорий} / N_3 + \text{батьоро}$) та інтелектуальний ($N_1 + \text{дивуватися} / N_1 + \text{здивований} / N_3 + \text{дивно}$) стан носія семантики стану, значно обмеженіші в плані вживання. Вершинним елементом тричленного ланцюжка є І компонент парадигми. Спираючись на результати проведеного дослідження, унаслідок якого методом суцільної вибірки із текстів художньої літератури вичленувано й проаналізовано 7000 прикладів, констатуємо існування понад 40 трикомпонентних парадигм, органічним компонентом якої є структурна модель $N_{\text{dat}} + \text{Adv}$. На власне-синтаксичному рівні реченнєвої схеми така парадигма є, на нашу думку, ізофункційною, оскільки містить синтаксично еквівалентні складники, між тим І та ІІ компоненти вирізненого ланцюжка відзначаються корелятивністю свого семантичного й синтаксичного рівнів, структурною симетрією. ІІІ член парадигмальної конструкції – деривативний трансформ ІІ компонента [11, 72].

До двочленних функційних парадигм $N_1 + \text{Adj} / N_3 + \text{Adv}$; $N_1 + V_f / N_3 + \text{Adv}$, об'єднаних семантикою стану суб'єкта, також уходить синтаксична модель $N_3 + \text{Adv}$, спрогнозована відприслівниковим дериватом. На матеріалі сучасної української мови структуру $N_1 + \text{Adj} / N_3 + \text{Adv}$ виявлено здебільшого в контексті втілення психоемоційного стану людини ($N_1 + \text{безтурботний} / N_3 + \text{безтурботно}$ і т. ін.). Появу формату $N_1 + V_f / N_3 + \text{Adv}$, вважаємо, зумовлює предикат фізіологічного ($N_1 + \text{боліти} / N_3 + \text{боляче}$), інтелектуального ($N_1 + \text{розуміти} / N_3 + \text{розумно}$) почування суб'єкта. Основний масив такої парадигми, за нашим спостереженням, окреслює психічний світ істоти, зокрема й статус, спровокований негативним ($N_1 + \text{досадувати} / N_3 + \text{досадно}$; $N_1 + \text{кривдуватися} / N_3 + \text{кривдно}$; $N_1 + \text{шкодувати} / N_3 + \text{шкода}$) і позитивним ($N_1 + \text{милуватися} / N_3 + \text{мило}$) її настроєм. За результатами проведеної роботи загалом ідентифіковано до 10 двокомпонентних ізофункційних ланцюжків, серед яких ядро становлять моделі, утворені вербативними й ад'єктивними основними носіями валентності; функційно активними є також речення, сформовані відприслівниковими дериватами. Модель $N_3 + \text{Adv}$, услід за К. Городенською, кваліфіковано як похідний трансформ базового двоскладного речення.

У процесі аналізу компонентних парадигм вирізнено масив речень з предикатами стану суб'єкта, утворених за зразком моделі $N_3 + \text{Adv}$. Вони не виступають членом парадигмальних утворень на взірць *Тяжко й важко мені* (М. Вовчок, 34); *Юлія. Може, й не подивується, але мені*

самій **неприємно** (І. Франко, 559); *Лікарєві Постошовському, коли він оглянувся довкола, стало навіть моторошно* (Б. Антоненко-Давидович, 463); *Мені тільки **приємно** було, що вона мене любить* (В. Сосюра, 103); *І чудно мені, й **гарно*** (С. Васильченко, 178). Семантичним формантом речень цього типу, аналогічно до ізфункційних блоків, є логічний предикат, що втілює семантику стану експерієнсива. Їхній формально-граматичній репрезентації, проте, властива певна специфіка. Так, на відміну від проаналізованих функційних парадигм, мотивованих морфологічною варіантністю основного носія стану, домінують структурою яких є двоскладне просте речення, деякі предикати в силу своєї семантики не володіють достатнім потенціалом для структурування синонімічних синтаксичних ланцюжків, схема $N_3 + Adv$ має сингулярність вияву. Це стосується передовсім предикатів, що характеризують психоемоційну налаштованість людини [14] і вирізняють її негативний фон, зокрема важкий, гнітючий настрій ($N_3 +$ *погано, прикро, тяжко, важко*), зумовлений сумом, тугою, нудьгою ($N_3 +$ *марудно, пустельно, порожньо*), відчуттям незручності ($N_3 +$ *принизливо, незручно, незатишно*), тривогою, душевним неспокоєм ($N_3 +$ *нестерпно, трепітно, мулько*) та ін. Позитивну спрямованість суб'єкта реалізують носії валентності на позначення загального піднесеного стану істоти ($N_3 +$ *ясно, легко, легітно*), відчуття нею комфорту за певних обставин ($N_3 +$ *гарно, славно, легко, добре*), свободи ($N_3 +$ *вільно, просторо*) тощо. Мікрогрупу з предикатами емоційно-психічного статусу людини “стан, спровокований негативними емоціями” доповнюють, передусім, лексеми **противно, тошно** на позначення важкого внутрішнього стану мовця, **жутко** – стану, афектованого жахом / страхом, наприклад *Мені було **противно*** (В. Сосюра, 158); *–Так, таточку, щось чи голова... – ні, мені усе нудно й **тошно**, – сказала Галочка та й здихнула важко* (Г. Квітка-Основ'яненко, 306); *Її лице близько нахилилося до мого, і мені стало **жутко** й солодко, коли вона почала мене цілувати* (В. Сосюра, 195). Спектр негативної семантики доцільно розширити за рахунок предиката **звадливо**, який окреслює відчуття, збурене певною спокусою з боку зовнішніх об'єктів, як-от: *Себто, бач, що Сомко має в Переяславі свої крамні комори в ринку, так васютинцям і **звадливо*** (П. Куліш, 45). У мікрогрупі “стан, маркований позитивними емоціями” варто вичленувати такий предикат, як **солодко** [16] – показник позитивної установки експерієнсива: *Її лице близько нахилилося до мого, і мені стало **жутко** й солодко, коли вона почала мене цілувати* (В. Сосюра, 195). “Словник української мови” [19] не фіксує одиниці на зразок *тошно, жутко, звадливо, солодко* як кваліфікатори емоційно-психічного стану істоти. Такі носії валентності з'являються в результаті метонімічного переосмислення денотата. Факти на підтвердження згаданої лінгвальної реалії широко репрезентовані на матеріалі української художньої творчості. У межах семантики фізичного й фізіологічного стану людини, на нашу думку, не вступають у парадигмальні об'єднання речень із предикатами, що з'ясовують внутрішній стан людини під впливом температурних коливань довкілля ($N_3 +$ *тепло, душно, зимно*), слабкості власного організму ($N_3 +$ *недобре, тошно*) чи смакових рецепторів ($N_3 +$ *солодко*), наприклад *Панна Рома (починає хвилюватись). Ой, чогось мені **недобре**...* (С. Васильченко, 548); *Обом стало **жарко*** (С. Васильченко, 490); *–Тепер тобі **тепло**? – питається більишеньке* (С. Васильченко, 504) і т. ін. Інтелектуальний стан суб'єкта вирізняє на матеріалі поодиноких випадків ($N_3 +$ *інтересно*). Предикати стану експерієнсива, що виступають конструктивним центром речень, представлених 44 позапарадигмальними утвореннями, мають різну функційну активність, що підтверджують результати суцільної вибірки, подані в такій таблиці:

N / N п п	Структура моделі	Усього	Відсотковий показник ¹ , %
1	$N_3 +$ важко	21	0,3
2	$N_3 +$ гарно	9	0,12
3	$N_3 +$ душно	2	0,02
4	$N_3 +$ жарко	4	0,06
5	$N_3 +$ жутко	1	0,01
6	$N_3 +$ звадливо	1	0,01
7	$N_3 +$ легко	24	0,3
8	$N_3 +$ моторошно	35	0,5
9	$N_3 +$ неприємно	13	0,2
10	$N_3 +$ приємно	45	0,6
11	$N_3 +$ прикро	29	0,4

¹ до загальної суми дібраних прикладів (7000 зразків)

12	N ₃ + противно	2	0,02
13	N ₃ + солодко	2	0,02
14	N ₃ + тошно	1	0,01
15	N ₃ + тяжко	37	0,5

Питання, пов'язані з формально безособовими конструкціями, що постали завдяки предикатові стану суб'єкта, активно висвітлені в наукових розробках як українських (І. Вихованець, К. Городенська, О. Болюх, В. Городецька, Н. Костусяк та ін.), так і зарубіжних (А. Градінарова, В. Мартинов тощо) лінгвістів. А. Градінарова, зокрема, окреслює випадки вживання безпідметових конструкцій із суб'єктом стану в дативі та їхніх підметових корелятивів у російській мові й указує на неможливість побудови трансформаційного ланцюжка між реченнями, домінантою яких є зумовлена ад'єктивом-основним носієм валентності структура. На її переконання, нерегулярність такої кореляції спричинена здебільшого семантикою самого предиката стану, передовсім фізичного й фізіологічного сприйняття (*Ему жарко, холодно, сухо*) істоти, її інтелектуального статусу (*Ему понятно, интересно, известно*). Часткову референтність, на її думку, мають конструкції з давальним суб'єктом емоційного стану, з-поміж них предикати радості / печалі, хвилювання, задоволення / незадоволення (*радостный / радостно, грустный / грустно, скучный / скучно*). Не утворюють корелятивні пари предикати, що передають негативний спектр емоцій (сором, подив, страх, злість), указують на умови існування суб'єкта, які впливають на його психічну сферу (*Ему привольно, вольготно*), з'ясовують майновий статус (*Он богат, бездомен*). Відсутність двоскладних вихідних речень з ад'єктивними предикативами для безпідметових структур на взірць *Ему странно, обидно, стыдно, совестно* обґрунтовано тим фактом, що на основну семантику емотивності накладаються відтінки ментальності, інтелектуальної / етичної оцінки та ін. [12]. В. Мартинов акцентує увагу на неможливості трансформації *Мне легко > Я легок* у зв'язку з узуальними обмеженнями прикметника і допускає корелятивність таких пар, як *Мне скучно > Я скучен, Мне грустно > Я грустен* тощо [18, 21]. На матеріалі української граматичної концепції І. Вихованець, О. Болюх обстоюють думку про те, що деякі безособові прості речення з дативом суб'єкта стану не мають базового корелята й утворені за загальним стосунком до вихідної домінувальної двоскладної моделі (*Я радий → Мені радісно*, але *Я замерз → Мені холодно*) [3, 11; 7, 114-115].

Отже, синтаксична модель N₃ + Adv, що не має співвідносної двоскладної вихідної схеми, виступає аналогом до тих реченневих конструкцій, яким властива односкладна / двоскладна корелятивність синтаксичних формантів, наявність трансформаційних зв'язків та можливість формування компонентних парадигм у лінгвістиці. Позапарадигмальний статус окресленої моделі обумовлений відсутністю перерахованих вище критеріїв.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Твори : у 2 т. [Текст] / Б. Д. Антоненко-Давидович. – К. : Наук. думка, 1999. – (Б-ка укр. літ. Новітня укр. літ.). – Т. 1 : [повісті та романи] / [вст. ст., упоряд. та прим. Л. С. Бойка]. – 744 с. : портр.
2. Багряний І. П. Сад гетсиманський : [роман] / І. П. Багряний. – К. : Наук. думка, 2001. – 548 с. – (Б-ка школяра).
3. Болюх О. В. Семантико-синтаксична структура безособового речення [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.02 "Українська мова" / О. В. Болюх ; АН України. Ін-т укр. мови. – К., 1992. – 17 с.
4. Васильченко С. В. Оповідання. Повісті. Драматичні твори / С. В. Васильченко ; [упоряд. і приміт. Н. М. Шумило ; вст. ст. Б. А. Деркача ; ред. тому Б. А. Деркач]. – К. : Наук. думка, 1988. – 600 с. : портр. – (Б-ка укр. літ. Дожовт. укр. літ.).
5. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови [Текст] : монографія / І. Р. Вихованець ; АН України. Ін-т укр. мови ; відп. ред. К. Г. Городенська. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
6. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксична структура речення [Текст] / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1983. – 219 с.
7. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови [Текст] : монографія / І. Р. Вихованець ; відп. ред. К. Г. Городенська. – К. : Наук. думка, 1987. – 232 с.
8. Вінграновський М. С. Вибрані твори [Текст] / М. С. Вінграновський ; [передм. І. Дзюби]. – К. : Дніпро, 1986. – 463 с.
9. Вовчок Марко. Оповідання, казки, повісті, роман [Текст] / Марко Вовчок. – К. : Наук. думка, 1983. – 638 с.
10. Гончар О. Т. Листи / О. Т. Гончар ; [упоряд. В. Д. Гончар, Я. Г. Оксюта ; передм. В. О. Яворівського ; вст. сл. Я. Г. Оксюти ; післям. Р. М. Лубківського]. – К. : Укр. письменник, 2008. – 431 с.
11. Городенська К. Г. Деривація синтаксичних одиниць [Текст] : монографія / К. Г. Городенська ; АН України. Ін-т мовозн-ва ; відп. ред. І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1991. – 192 с.
12. Градінарова А. А. Бесподлежащие конструкции с субъектом состояния в дативе и их подлежащие трансформы [Электронный ресурс] / А. А. Градінарова // Динамика языковых процессов : история и

- современность (к 75-летию со дня рождения профессора Пенки Филковой) : сб. науч. тр. – София : Херон Прес, 2004 (<http://www.russian.slavica.org/article1086.html>).
13. Довженко О. П. Кіноповісті. Оповідання [Текст] / О. П. Довженко. – К. : Наук. думка, 1986. – 710 с.
  14. Кавера Н. В. Семантична типологія предикатів стану [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова” / Н. В. Кавера ; НАН України. Ін-т укр. мови. – К., 2008. – 24 с.
  15. Квітка-Основ'яненко Г. Ф. Українські повісті / Г. Ф. Квітка-Основ'яненко ; [упоряд. текстів, передм., приміт., пояснення слів та виразів Л. В. Ушкалова]. – Харків : Веста : Вид-во “Ранок”, 2003. – 352 с.
  16. Кендюшенко А. Г. Про семантичну структуру речень з предикативними прислівниками [Текст] / А. Г. Кендюшенко // Мовознавство. – 1990. – №4. – С. 50-55.
  17. Куліш П. О. Твори : у 2 т. [Текст] / П. О. Куліш ; [вступ. ст., упоряд. і приміт. Є. К. Нахліка ; ред. тому М. Д. Бернштейн]. – 2-ге вид. – К. : Наук. думка, 1998. – Т. 1. Прозові твори. Поетичні твори. Переспіви та переклади. – 752 с. – (Б-ка укр. літ. Укр. нова літ.).
  18. Мартынов В. В. Категории языка. Семиологический аспект [Текст] : монографія / В. В. Мартынов ; [отв. ред. Ю. С. Степанов]. – М. : Наука, 1982. – 192 с.
  19. Словник української мови : в 11 т. / [редкол.: І. К. Білодід (голова) та ін.]. – К. : Наук. думка, 1970-1980.
  20. Сосюра В. М. Третя Рота : [роман] / В. М. Сосюра ; [укл. С. О. Гальченко, В. В. Сосюра ; післямова і приміт. С. О. Гальченка]. – К. : Рад. письменник, 1988. – 359 с.
  21. Франко І. Я. Вибрані твори : у 3 т. [Текст] / І. Я. Франко. – К. : Дніпро, 1973. – Т. 2. Оповідання. Драматичні твори / [упоряд., підгот. текстів та приміт. В. С. Бородіна]. – 623 с.

В предложенной статье исследуется проблема семантического и функционального потенциала предложений $N_3 + Adv$ структуры с предикатами состояния субъекта, структурированных по принципу аналогии с изофункциональными трех-, двухкомпонентными парадигмами в современном украинском языке.

Ключевые слова: модель предложения, функционально-семантическая структура предложения, предикат состояния, экспериенцер, предикативный адverbум, изофункциональность, парадигма.

The article contains the thorough analysis of semantic and functional potential $N_3 + Adv$ structure sentences' with subject state predicates built analogically to isofunctional three-, two-component paradigms in modern Ukrainian.

Key words: sentence's model, functionally-semantic structure of the sentence, state predicate, experiensive, predicative adverb, isofunctionality, and paradigm.